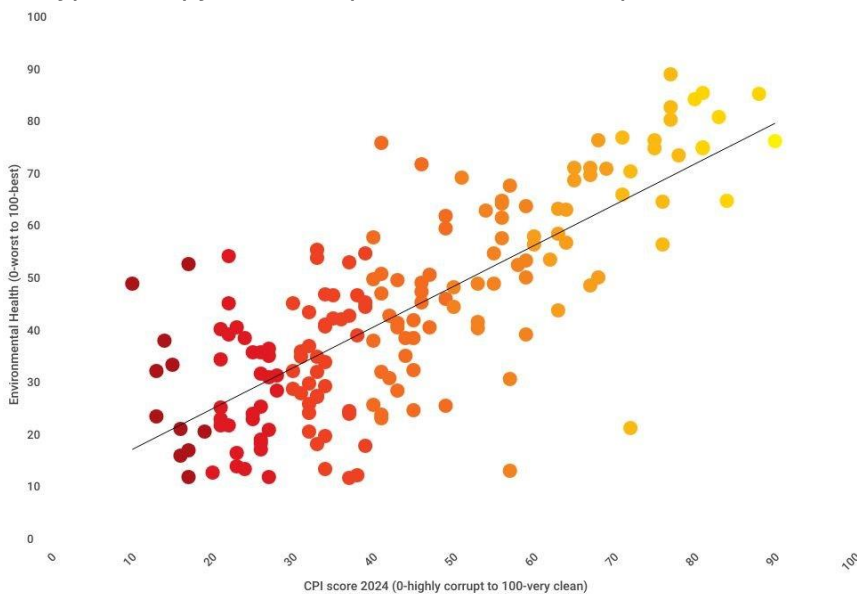

Токсинът на корупцията парализира усилията за опазване на природата

Gvantsa Gverdtsiteli, PhD and Roberto Martinez B. Kukutschka, PhD

Всяка година корпорациите и правителствата [харчат повече от трилион долара за глобално финансиране на климата](#), но това е [само малка част](#) от това, което ООН изчислява, че е необходимо за смекчаване и адаптиране към климатичната криза. Тези средства обаче остават силно уязвими към корупция, която източва ресурси, предназначени за намаляване на емисиите и защита на общностите, засегнати от изменението на климата. Там, където корупцията процъфтява, действията в областта на климата често се провалят и злоупотребите са само една от причините. Корупцията възпрепятства ефективните политики и управление в областта на климата, вреди на околната среда и подпомага вредните икономически и бизнес практики. Въпреки че опазването на околната среда е многостранен процес, едва ли е изненадващо, че страните с по-добър Индекс за възприемане на корупцията се представят по-добре в опазването на околната среда според данните от индекса [за екологични резултати](#) (вж. фигура 1).

Фигура 1. Корупция и здраве на околната среда

Източник: Block, S., Emerson, J. W., Esty, D. C., de Sherbinin, A., Wendling, Z. A. и др. (2024). [Индекс за екологични резултати за 2024 г.](#) Ню Хейвън, Кънектикът: Център за екологично право и политика на Йейл.

Забележка: Графиката показва връзката между индекса за възприемане на корупцията на Transparency International и два подкомпонента на индекса за екологични резултати: здраве на околната среда (HLT) и действия за смекчаване на последиците (PCC).

Корупцията и неправомерното влияние възпрепятстват действията в областта на климата в световен мащаб, като засягат както Глобалния Север, така и Глобалния Юг по различни,

но свързани начини. В Глобалния север, в които страните исторически са допринесли най-много за изменението на климата, мощните индустрии често използват политическото си влияние, за да блокират амбициозни политики за климата и да оформят глобалните преговори в своя полза. Компаниите за изкопаеми горива, например, използват лобиране и дезинформация, за да защитят интересите си, често за сметка на смислени действия в областта на климата. Междувременно слабото управление и надзор в много страни, получаващи финансиране за климата, доведоха до присвояване на ключови средства, предназначени да помогнат на страните да преминат към по-устойчиви икономически модели и да се адаптират към заплахите, които изменението на климата представлява за тях. Тези предизвикателства подчертават необходимостта от системни реформи, които дават приоритет на прозрачността, отчетността и справедливото представителство в глобалното управление на климата.

Конфликтите на интереси възпрепятстват амбициозните политики в областта на климата

Неправомерното влияние и конфликтите на интереси възпрепятстват ефективните действия в областта на климата, като затрудняват приемането на амбициозни политики и мерки, необходими за справяне с кризата. В продължение на десетилетия различни участници разчитат на корупционни практики, за да подкопаят решителни действия в областта на климата и да оформят общественото мнение чрез дезинформация. Има доказателства, че малка група учени, финансирани предимно от замърсяващи индустрии, са работили, за да внесат объркване в обществения разговор с цел да държат изменението на климата извън политическия дневен ред. Чрез разпространение на подвеждаща информация, която противоречи на най-добрата налична наука, тези участници насърчават климатичен скептицизъм и стратегии, които са в съответствие с интересите на индустрията за изкопаеми горива, вместо да служат на общото благо.

Политиките за намаляване на емисиите на парникови газове станаха неефективни или бяха отклонени от влиянието на замърсяващите индустрии и предприятия. Някои от най-мощните индустрии в света, особено компаниите за изкопаеми горива и производителите на автомобили, лобират пред политиките и разчитат на конфликти на интереси, кадрова въртележка между държавния и частния сектор, регулаторно завладяване и откровени подкупи, за да възпрепятстват управлението на климата по целия свят. Всъщност докладът от 2022 г. на Междуправителствения комитет по изменение на климата (IPCC) идентифицира противопоставянето на интереси като една от ключовите пречки пред създаването и прилагането на строги политики в областта на климата.

Индустрията за изкопаеми горива продължава да оказва неправомерно влияние върху международните преговори за климата, забавяйки глобалните усилия за борба с изменението на климата. Липсата на стабилни разпоредби относно конфликта на интереси улесни техните лобисти да се изплъзнат от радар, да участват в преговорите на ООН за климата и да осигурят резултати, които са от полза за техните индустрии и подкопават усилията за справяне с климатичната криза. На конференцията на ООН за изменението на климата през 2023 г. (COP28) в Обединените арабски емирства (68) например присъстваха рекорден брой лобисти за изкопаеми горива. Това е повече от

[общия брой участници от 10-те държави](#), които са най-засегнати от изменението на климата, което отново сигнализира как гласовете на отговорните за изменението на климата надвишават тези на защитниците на околната среда и засегнатите общности. Тревожно е, че някои от най-големите петролни и газови компании в света използват тези глобални форуми, за да [популяризират недоказани и скъпи технологии](#), да отклоняват вниманието и ресурсите от доказани решения и да обслужват интересите на лобито за изкопаеми горива за сметка на глобалните действия в областта на климата.

Данните показват, че щетите, причинени от корупцията на политиките в областта на климата, могат да бъдат дълготрайни и трудни за възстановяване. Дори ако корупцията бъде преодоляна в краткосрочен план, [наследството от миналото може да повлияе на настоящата политика в областта на изменението на климата](#), особено на готовността на страната да си сътрудничи в международен план. Ето защо амбициозната политика в областта на климата изисква системен и дългосрочен ангажимент за борба с корупцията. Накратко, при липсата на прозрачност и други лобистки регулации е по-лесно за влиятелни групи по интереси да разчитат на корупционни практики, за да влияят на държавните политики в тяхна полза.

Корупцията пречи на ефективните действия в областта на климата

Корупцията е свързана с [по-слаби политики и по-нисък капацитет за опазване на околната среда](#). [Подкупите, измамите и рушветите могат да играят решаваща роля за създаването на условия за незаконна експлоатация на гори](#), диви животни рибарство и аквакултури, като корумпирани местни служители, полиция, гранични и митнически служители, пристанищни власти, лицензиращи органи и регулатори и пренебрегват нарушенията, или участват активно в тези незаконни дейности. Високопоставени правителствени служители и политически фигури също често улесняват корупцията, включваща незаконен внос на ценен дървен материал и диви животни. Престъпленията срещу околната среда, които включват дейности като престъпления срещу дивата флора и фауна, незаконна сеч, незаконен риболов, престъпления, свързани със замърсяването и незаконен добив, [са четвъртата по големина организирана престъпна дейност, като годишните загуби от престъпни мрежи се оценяват между 80 и 230 милиарда евро](#).

В Замбия (39) например [корупционни мрежи, включващи висши правителствени служители и политически значими лица от предишната администрация, улесняват незаконната търговия](#). Те издават разрешителни за незаконен износ на дървесина мукула, вид палисандрово дърво, защитено по Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES). Смята се, че тази незаконна търговия е генерирала приблизително 7,5 милиона щатски долара годишно под формата на подкупи и неофициални такси. Освен това престъпленията срещу околната среда бяха използвани, за да повлияят на демократичните процеси, включително издаването на разрешителни за Мукула в замяна на провинциални гласове и "дарение" от 40 000 долара от влиятелен китайски търговец за финансиране на кампания за преизбиране на президента. Във Виетнам (40) [подкупи и рушвети на обща стойност около 13 милиона щатски долара](#) бяха изплатени на високопоставени виетнамски служители, както и на митнически и граничен персонал. Тези незаконни плащания позволиха на голямо количество ресурси, откраднати от националните паркове на Камбоджа, да навлязат на

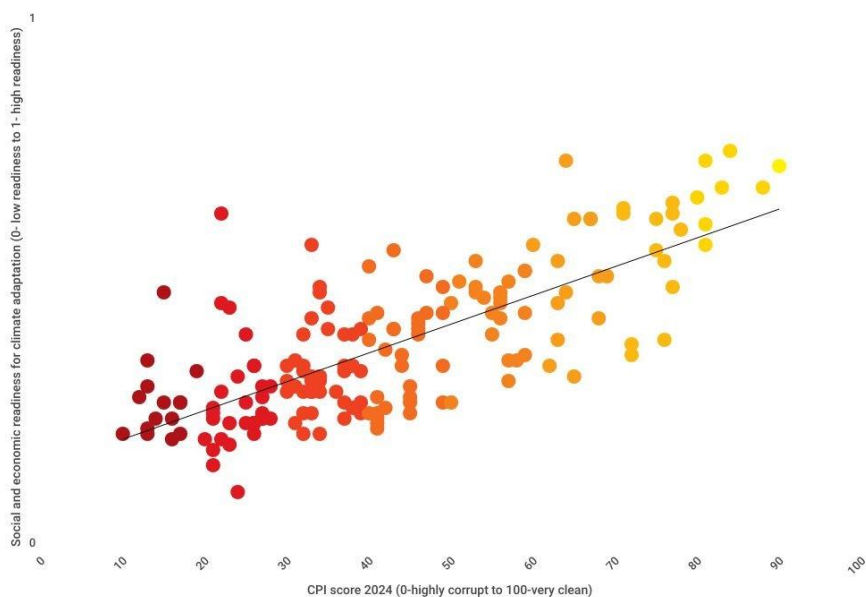
пазара на дървен материал във Виетнам. Връзката между престъпленията срещу околната среда и корупцията е допълнително илюстрирана от резултатите от индекса [на организираната престъпност](#), който показва, че престъпленията срещу околната среда са най-вече предизвикателство в страни с резултати от CPI под 50.

Освен че отслабва капацитета на правителството за опазване на околната среда, корупцията заплашва и въздействието и ефективността на един от най-важните инструменти за подобряване и увеличаване на управлението на климата: климатичните фондове. Тези фондове са крайъгълен камък на глобалните усилия за смекчаване и адаптиране към изменението на климата. Те са жизненоважни за подпомагане на държавите, които са най-засегнати от глобалното затопляне, и на някои от най-уязвимите общности в света. За съжаление, страните с ниска готовност да се адаптират към изменението на климата и които се нуждаят най-много от тези средства, често изпитват затруднения за контрол на корупцията (вж. фигура 2). Между 2012 г. и 2021 г. [десетте най-големи получатели на финансиране за климата](#) са постигнали средна стойност за ИПЦ в световен мащаб от 43.

[В Папуа Нова Гвинея](#) (31), например, приблизително 2 милиона щатски долара публични средства са били присвоени от националния орган за развитие и изменение на климата, орган, финансиран от местни данъци и международни безвъзмездни средства. След като две лица съобщили за нарушения (whistleblowers) сигнализират на полицията, финансовият мениджър на органа е арестуван по обвинения в корупция. По подобен [начин в Русия](#) (22) бяха присвоени милиони долари от проект на стойност 7,8 милиона щатски долара, финансиран от Глобалния екологичен фонд и управляван от Програмата на ООН за развитие (ПРООН), който имаше за цел да намали емисиите чрез укрепване на стандартите за енергийна ефективност. След като седем лица съобщили за нарушения (whistleblowers) повдигнаха твърдения за корупция, вътрешен одит разкри, че проектът не е успял да постигне нито една от целите си за намаляване на емисиите.

Друго притеснение е, че секторите, които се нуждаят от най-голяма промяна – като производството и разпределението на енергия – са особено [уязвими от корупция](#). Според Инициативата [за политика в областта на климата](#), тъй като около 40% от финансирането на борбата с изменението на климата е насочено към енергийния сектор чрез инициативи като [партньорства за справедлив енергиен преход](#), преходът към чиста енергия може да бъде изложен на риск, ако корумпирани участници отклонят тези средства за лична изгода. Справянето с предизвикателствата пред управлението в тези държави и в някои от най-податливите на корупция сектори чрез укрепване на разпоредбите за прозрачност и борба с корупцията във фондовете за климата е от съществено значение, за да се гарантира, че тези ресурси постигат набеязаните цели и ще доведат до значим и справедлив напредък в борбата с изменението на климата.

Фигура 2. Корупция и готовност за адаптиране към изменението на климата

Източник: Университет на Нотр Дам. *ND-GAIN Индекс на държавата*. Глобална инициатива за адаптация на Нотр Дам (ND-GAIN).

[Проучване на "Transparency International" подчертава](#) необходимостта от по-строги мерки за борба с корупцията във финансирането на борбата с изменението на климата, тъй като контролът на корупцията и изискванията за прозрачност често са [недостатъчни](#) и лошо координирани. Специфичните за климата рамки като Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК) и нейните конференции за изменението на климата, Конференцията на страните (COP), функционират независимо от други механизми, предназначени за справяне с корупцията на национално и международно равнище, като Конвенцията на ООН срещу корупцията (UNCAC). Въпреки че член 13 от Парижкото споразумение подчертава значението на прозрачността при действията в областта на климата, той остава неясен във формулировката си за това как това следва да се прави на практика. В резултат на това механизмите, насочени към гарантиране на прозрачност и отчетност при финансирането на борбата с изменението на климата, все още са фрагментирани и до голяма степен доброволни, което създава плодородна почва за корупция. Поради това са необходими по-интегрирани мерки за защита на тези средства от корупция.

Корупцията възпрепятства борбата за справедливост в областта на климата

Изменението на климата може да засегне непропорционално исторически маргинализирани общности. Тези групи са [по-уязвими към въздействието на изменението на климата](#) и трудно [се адаптират към екстремни метеорологични условия, горещи вълни и замърсяване](#). [Изследване на Transparency International](#) показва, че отклоняването на средства в полза на малцина, а не за защита на по-широката част от населението, често води до неадекватна инфраструктура, лоша готовност за бедствия и недостатъчна подкрепа за уязвимите общности. Ето защо [корупцията може допълнително](#)

[да навреди на и без това уязвимите групи, които страдат от негативните последици от изменението на климата](#), както и от други форми на изключване.

В Бангладеш (23), например, [корупцията в рамките на проект за адаптиране към изменението на климата доведе до изграждането на убежище за циклони близо до дома на правителствения инженер](#), наблюдаващ проекта, а не по-близо до селото, което е трябвало да обслужва. По време на бури местните жители не успяха да стигнат до приюта, което ги направи уязвими за опасностите, които този проект имаше за цел да смекчи. Тъй като [развиващите се страни имат нужди от адаптация 10 до 18 пъти по-големи от сегашните нива на финансиране](#), корупцията в тези проекти може да навреди непропорционално на най-уязвимите.

Екстремните метеорологични явления представляват друго предизвикателство. Внезапният [приток на финансиране за помощ при бедствия и необходимостта правителствата да реагират бързо на последиците от събитията](#) често означават, че [прозрачността и борбата с корупцията се пренебрегват](#). Корумпираните служители могат да видят фазата след бедствието като възможност за присвояване на средства или искане на подкупи от засегнатите общности, които отчаяно търсят хуманитарна помощ или временно жилище. Когато корупцията засяга инициативите за адаптиране и възстановяване след бедствия, тези, които вече са най-уязвими, са изложени на особен риск.

Пример за това как това може да бъде предотвратено е политиката на Пакистан [за изменението на климата в Белуджистан](#). Тази инициатива установява ясни механизми за отчетност за вземане на решения, прилагане на политики и разпределение на ресурсите в проекти, свързани с реагиране при извънредни и климатични ситуации. Информацията е достъпна и за обществеността на специален уебсайт.

Засилването на участието на гражданите чрез своевременен достъп до съответната информация в съответствие с принципите на свободно, предварително и информирано съгласие на засегнатите от инициативите в областта на климата е от решаващо значение. Това дава възможност на общностите, засегнати от климатичната криза, да имат думата при оформянето на решения.

Корупцията дава възможност за насилие срещу активисти за климата

Климатичните активисти по целия свят са изправени пред постоянна опасност, като корупцията е значителна част от заплахата за живота и работата им. Според [Global Witness](#) над 2000 защитници на околната среда са били убити в световен мащаб от 2012 г. насам. Почти всички тези убийства са извършени в страни с индекс за възприемане на корупцията под 50. Това не е изненадващо, тъй като работата на тези активисти често заплашва големи политически или икономически интереси, което може да ги превърне в мишени за патронажни и клиентелистки мрежи, облагодетелстващи се от екологични престъпления или от липсата на екологична регулация. [Корупцията също така помага да се гарантира безнаказаността](#) на извършителите на насилие, които могат да разчитат на подкупи, рушвети и други форми на корупция. Правителствата често [не успяват да](#)

[документират или разследват атаките и рядко се справят с основните проблеми, които водят до насилието.](#)

В Бразилия (34) през 2022 г. [експертът по коренното население Бруно Перейра и британският журналист Дом Филипс бяха убити, докато разследваха случаи на незаконен риболов и добив на земи на коренното население във Вале до Жавари.](#) В това престъпление са участвали престъпни банди, както и регионални политици и държавни служители. Той показва как подобни корупционни мрежи лесно могат да се превърнат в заплаха за безопасността на екологичните активисти, пречка при разследването на подобни случаи и изправянето на извършителите пред правосъдието.

Въпреки че животът на екологичните активисти може да е по-застрашен в страни с нисък индекс за възприемане на корупцията, има някои тревожни тенденции в Глобалния север. Те могат да отслабят способността на местните и международните активисти да държат правителствата отговорни и да действат като външна предпазна мярка срещу потенциално регулаторно завладяване. [Разследване на The Guardian от 2023 г.](#) разкри нарастваща тенденция в европейските страни да приемат антипротестни закони, насочени към сплашване на онези, които се стремят да протестират мирно и да повишат осведомеността за климатичната криза. Някои държави изглеждат по-фокусирани върху запазването на зависимия от изкопаемите горива икономически и политически ред, докато твърдят, че се борят с изменението на климата на световната сцена.

Прозрачността и почтеността са от съществено значение за борбата с корупцията. Ако искаме да гарантираме, че действията в областта на климата са от полза за най-уязвимите, борбата с корупцията е от решаващо значение. Гарантирането, че възможно най-много засегнати хора участват в климатични проекти и премахването на неправомерното влияние е от ключово значение за техния успех. Борбата с корупцията в проекти, свързани с климата, може да спести значителни суми всяка година, които след това могат да бъдат реинвестирани в действия в областта на климата.

Какво трябва да се направи сега:

- **Интегритетът и борбата с корупцията трябва да бъдат в центъра на финансирането и действията в областта на климата.** Важно е да се възползваме от възможността за проектиране и прилагане на специфични разпоредби и стандарти в момента, в който те все още се изготвят. Борбата с корупцията следва да бъде неразделна част от действията в областта на климата и средство за подобряване на качеството и ефективността с цел постигане на дългосрочна устойчивост спрямо изменението на климата. Организациите и другите заинтересовани страни, работещи в областта на климата и борбата с корупцията, трябва да координират по-добре усилията си, включително чрез Конвенцията на ООН срещу корупцията.
- **Трябва да се премахнат пропуските, които позволяват неправомерно влияние в процеса на изготвяне на политиките в областта на климата на национално, регионално и международно равнище.** Политиките в областта на климата и разпределението на финансирането следва да бъдат обвързани с прилагане на

най-високи стандарти на прозрачност и приобщаване. Създаването на механизми за откриване и управление на конфликти на интереси (например чрез декларации за интереси и лобистки регистри) е от съществено значение в глобалните форуми за климата като UNFCCC и COP.

- **Трябва да се засили участието в инвестиции в областта на климата, особено на тези, които са засегнати от климатичната криза и са загрижени за реакцията.** Данните за климата трябва да бъдат надеждни, отворени, достъпни и да се разпространяват своевременно в съответствие със свободното, предварителното и информираното съгласие (FPIC). Рамките за отчетност ще помогнат да се гарантира, че общностите са ангажирани в инициативи като партньорствата за справедлив енергиен преход, включително осигуряването на ефективен надзор.
- **Трябва да се подкрепят и ускорят разследванията, защитата и санкциите за борба с корупцията, свързана с престъпленията срещу околната среда.** Достъпът до правосъдие трябва да бъде подобрен чрез засилване на ролята на надзорните и правоприлагащите органи, включително органите за борба с корупцията. Местните общности следва да имат достъп до механизми за подаване на жалби, като същевременно гарантират, че защитниците на климата, земята и околната среда и лицата, подаващи сигнали за нередности, са защитени.

Източници

Bechara, Victoria. 'Bruno e Dom: investigações sobre mortes revelam conexões com poder público'. VEJA, 28 January 2024. <https://veja.abril.com.br/brasil/bruno-e-dom-investigacoes-sobre-mortes-revelam-conexoes-com-poder-publico/>.

Bergin, Jamie. 'Left Behind. Corruption in Education and Health Services in Africa'. Transparency International, 2024.

Buchner, Barbara, Baysa Naran, Rajashree Padmanabhi, Sean Stout, Costanza Strinati, Dharshan Wignarajah, Gaoyi Miao, Jake Connolly, and Nikita Marini. 'Global Landscape of Climate Finance 2023'. Climate Policy Initiative, November 2023.

Climate Governance Integrity Programme. 'Shelter Where It's Really Needed'. Transparency.org. Accessed 15 October 2024. <https://www.transparency.org/en/projects/climate-governance-integrity-programme/climate-governance-bangladesh>.

———. 'Whistleblowers Expose Misappropriation of Funds at Papua New Guinea's Top Climate Agency'. Transparency.org. Accessed 16 October 2024. <https://www.transparency.org/en/projects/climate-governance-integrity-programme/climate-corruption-atlas/whistleblowers-expose-misappropriation-funds-papua-new-guinea-climate-agency>.

Center for Research & Security Studies, 'From Margins to the Forefront: How Balochistan Leads Pakistan's Climate Fight', accessed 30 October 2024, <https://crss.pk/from-margins-to-the-forefront-how-balochistan-leads-pakistans-climate-fight/>.

Climate Rights International. 'On Thin Ice: Disproportionate Responses to Climate Change Protesters in Democratic Countries'. *Climate Rights International* (blog), September 2024. <https://cri.org/reports/on-thin-ice/>.

Counsell, Simon. 'Blood Carbon: How a Carbon Offset Scheme Makes Millions from Indigenous Land in Northern Kenya'. Survival International, 2023.

Environmental Investigation Agency. 'Mukula Cartel. How Timber Trafficking Networks Plunder Zambian Forests'. Washington DC: Environmental Investigation Agency, 2019.

———. 'Repeat Offender. Vietnam's Persistent Trade in Illegal Timber'. London: Environmental Investigation Agency, 2017.

Encompass HK. 'Why Marginalised Groups Are Disproportionately Affected by Climate Change'. Earth.Org, 9 November 2022. <https://earth.org/marginalised-groups-are-disproportionately-affected-by-climate-change/>.

Espinoza, Vanessa Romo, and Gloria Alvitres. 'Crime and No Punishment: Impunity Shrouds Killings of Indigenous Amazonian Defenders'. Mongabay Environmental News, 17 August 2022.

<https://news.mongabay.com/2022/08/crime-and-no-punishment-impunity-shrouds-killings-of-indigenous-amazonian-defenders/>.

European Commission. 'Environmental Crime Directive'. Accessed 28 June 2024. https://environment.ec.europa.eu/law-and-governance/environmental-compliance-assurance/environmental-crime-directive_en.

Fredriksson, Per G., and Eric Neumayer. 'Corruption and Climate Change Policies: Do the Bad Old Days Matter?' *Environmental and Resource Economics* 63, no. 2 (February 2016): 451–69. <https://doi.org/10.1007/s10640-014-9869-6>.

Global Organised Crime Index, accessed 30 October 2024, <https://ocindex.net/>.

Global Witness. 'Carbon Capture: The Oil Lobby's Trojan Horse at COP28'. Global Witness, 17 November 2023. <https://www.globalwitness.org/en/blog/carbon-capture-oil-lobby-cop28/>.

———. 'Missing Voices. The Violent Erasure of Land and Environmental Defenders', September 2024.

———. 'What Is Carbon Capture and Storage? CCS Easily Explained'. Global Witness, 17 November 2023. https://www.globalwitness.org/en/blog/what-carbon-capture-and-storage-ccs-easily-explained/?gad_source=1.

Harvey, Fiona. 'Fossil Fuel Lobbyists Will Have to Identify Themselves When Registering for Cop28'. *The Guardian*, 15 June 2023, sec. Environment. <https://www.theguardian.com/environment/2023/jun/15/fossil-fuel-lobbyists-will-have-to-identify-themselves-when-registering-for-cop28>.

InfluenceMap. 'How the Oil Industry Has Sustained Market Dominance Through Policy Influence', July 2024.

IPCC, ed. *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change*. Geneva: IPCC, 2022.

———. 'Summary for Policymakers'. In *Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, First., 1–34. Geneva, Switzerland: Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), 2023. <https://doi.org/10.59327/IPCC/AR6-9789291691647>.

Kick Big Polluters Out. 'Release: Fossil Fuel Lobbyists Attend UN Climate Talks More than 7000 Times | Kick Big Polluters Out', 21 November 2023. <https://kickbigpollutersout.org/articles/release-fossil-fuel-lobbyists-attend-un-climate-talks-more-7000-times>.

———. 'Release: Record Number of Fossil Fuel Lobbyists at COP28 | Kick Big Polluters Out', 5 December 2023. <https://kickbigpollutersout.org/articles/release-record-number-fossil-fuel-lobbyists-attend-cop28>.

Lakhani, Nina, Damien Gayle, and Matthew Taylor. 'How Criminalisation Is Being Used to Silence Climate Activists across the World'. *The Guardian*, 12 October 2023, sec. Environment. <https://www.theguardian.com/environment/2023/oct/12/how-criminalisation-is-being-used-to-silence-climate-activists-across-the-world>.

Maslen, Caitlin. 'Ensuring Integrity in the Response to Extreme Weather and Climate Events'. U4 Helpdesk Answer. U4 Anti-Corruption Resource Centre & Transparency International, 27 June 2024.

Nest, Michael. 'Climate and Corruption Atlas: Lessons from Real-World Cases'. Transparency International, 2024.

Ngcamu, Bethuel Sibongiseni. 'Climate Change Effects on Vulnerable Populations in the Global South: A Systematic Review'. *Natural Hazards* 118, no. 2 (September 2023): 977–91. <https://doi.org/10.1007/s11069-023-06070-2>.

Oreskes, Naomi, and Erik M. Conway. *Merchants of Doubt: How a Handful of Scientists Obscured the Truth on Issues from Tobacco Smoke to Global Warming*. London: Bloomsbury Publishing Plc, 2012.

Povitkina, Marina, and Sverker Carlsson Jagers. 'Environmental Commitments in Different Types of Democracies: The Role of Liberal, Social-Liberal, and Deliberative Politics'. *Global Environmental Change* 74, no. May (May 2022): 102523. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2022.102523>.

Rath, Amitav. 'Systems and Silos: Review of a UNDP/GEF Project'. Final Report. Project No. 70781. UNDP, 26 January 2021. https://www.thegef.org/sites/default/files/documents/3216_Independent_Review_UNDP_GEF_Project_Final_Report.pdf.

Schmoland, Ilaria, Pia Engelbrecht-Bogdanov, Shari Hinds, and Raphael Kergueno. 'Pipelines of Power. Big Oil's Lobbying Footprint on EU Climate Policy'. Transparency International EU, 2024.

Simmons, Daisy. 'What Is "Climate Justice"?' Yale Climate Connections, 29 July 2020. <http://yaleclimateconnections.org/2020/07/what-is-climate-justice/>.

Sovacool, Benjamin K. 'Clean, Low-Carbon but Corrupt? Examining Corruption Risks and Solutions for the Renewable Energy Sector in Mexico, Malaysia, Kenya and South Africa'. *Energy Strategy Reviews* 38 (November 2021): 100723. <https://doi.org/10.1016/j.esr.2021.100723>.

Stevens, Alice, and Anoukh de Soysa. 'Beyond Transparency: Meaningful and Inclusive Public Participation to Counter Land Corruption in Carbon Markets'. Land Portal, 4 June 2024. <https://landportal.org/blog-post/2024/06/beyond-transparency-meaningful-and-inclusive-public-participation-counter-land>.

Sustainable Development Knowledge Platform. 'Driving More Effective Adaptation to Climate Impacts through Inclusive, Locally-Led Action', December 2022.

<https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?menu=2993&nr=7294&page=view&type=2000>.

To, Phuc Xuan, and Sango Mahanty. 'Vietnam's Cross-Border Timber Crackdown and the Quest for State Legitimacy'. *Political Geography* 75, no. November (November 2019): 102066. <https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2019.102066>.

Transparency International. 'Energy Firms Buying Influence in Ohio Politics'. Transparency International. Accessed 6 September 2024. <https://www.transparency.org/en/projects/climate-governance-integrity-programme/climate-corruption-atlas/energy-firms-buying-influence-in-ohio-politics>.

Trencher, Gregory, Sascha Nick, Jordan Carlson, and Matthew Johnson. 'Demand for Low-Quality Offsets by Major Companies Undermines Climate Integrity of the Voluntary Carbon Market'. *Nature Communications* 15, no. 1 (10 August 2024): 6863. <https://doi.org/10.1038/s41467-024-51151-w>.

UNCTAD. 'The Costs of Achieving the SDGs: Climate Change'. Accessed 28 June 2024. <https://unctad.org/sdg-costing/climate-change>.

UNEP. *Adaptation Gap Report 2023: Underfinanced. Underprepared. Inadequate Investment and Planning on Climate Adaptation Leaves World Exposed*. United Nations Environment Programme, 2023. <https://doi.org/10.59117/20.500.11822/43796>.

———. 'UNEP 2018 - The State of Knowledge of Crimes That Have Serious Impacts on the Environment', 2018.

———. 'Who Are Environmental Defenders?' UN Environment Programme, 3 February 2018. <https://www.unep.org/topics/environmental-law-and-governance/who-are-environmental-defenders>.

UNFCCC. 'The Paris Agreement'. Accessed 15 October 2024. <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>.

Wehrmann, Benjamin. 'German Court Imposes Almost Two Years Jailtime for Climate Protester Participating in Road Block'. *Clean Energy Wire*, 28 August 2024. <https://www.cleanenergywire.org/news/german-court-imposes-almost-two-years-jailtime-climate-protester-participating-road-block>.

Wyatt, Tanya, Daan Van Uhm, and Angus Nurse. 'Differentiating Criminal Networks in the Illegal Wildlife Trade: Organized, Corporate and Disorganized Crime'. *Trends in Organized Crime* 23, no. 4 (December 2020): 350–66. <https://doi.org/10.1007/s12117-020-09385-9>.